

General duties of directors of a corporation under English law

Aminjon KALANDAROV¹

Tashkent State University of Law

ARTICLE INFO

Article history:

Received July 2023
Received in revised form
15 July 2023
Accepted 25 July 2023
Available online
15 August 2023

Keywords:

director,
duties,
corporation,
English legal system.

ABSTRACT

Directors play a crucial role in the governance and management of corporations. Under English law, directors are subject to a set of general duties designed to promote accountability, transparency, and sound decision-making. This article provides an overview of the general duties of directors under English law, discussing each duty in detail and analyzing relevant case law. The analysis aims to offer a comprehensive understanding of the legal obligations imposed on directors and their implications for corporate governance in the United Kingdom.

2181-1415/© 2023 in Science LLC.

DOI: <https://doi.org/10.47689/2181-1415-vol4-iss6/S-pp329-335>

This is an open access article under the Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

Ingliz huquq tizimida korporatsiya direktorlarining umumiy vazifalari

ANNOTATSIYA

Kalit soʻzlar:

direktor,
vazifalar,
korporatsiya,
ingliz huquq tizimi.

Direktorlar korporatsiyalarni boshqarishda muhim rol oʻynaydi. Ingliz qonunchiligiga koʻra, direktorlar javobgarlik, shaffoflik va ongli qarorlar qabul qilishni taʼminlashga qaratilgan bir qator umumiy majburiyatlarga ega. Ushbu maqolada ingliz qonunchiligi boʻyicha direktorlarning umumiy vazifalari haqida maʼlumot berilib, har bir burch batafsil muhokama qilinadi va tegishli sud amaliyoti tahlil qilinadi. Tahlil direktorlar zimmasiga yuklangan huquqiy majburiyatlar va ularning Buyuk Britaniyadagi korporativ boshqaruvga taʼsiri haqida har tomonlama tushuncha berishga qaratilgan.

¹ Department of Commercial Law, Tashkent State University of Law.

Общие обязанности директоров корпорации по английскому праву

АННОТАЦИЯ

Ключевые слова:

директор,
обязанности,
корпорация,
английская правовая
система.

Директора играют решающую роль в руководстве и управлении корпорациями. В соответствии с английским законодательством на директоров возложен ряд общих обязанностей, направленных на обеспечение подотчетности, прозрачности и принятия обоснованных решений. В этой статье представлен обзор общих обязанностей директоров в соответствии с английским законодательством, подробно обсуждается каждая обязанность и анализируется соответствующее прецедентное право. Анализ направлен на то, чтобы дать всестороннее представление о юридических обязательствах, возлагаемых на директоров, и их последствиях для корпоративного управления в Соединенном Королевстве.

Korporatsiya direktorlariga kompaniya ishlarini boshqarish, uning aktivlarini himoya qilish, kompaniya va uning aksiyadorlari manfaatlarini ko'zlab harakat qilish mas'uliyati yuklangan. Ingliz huquq tizimi direktorlarga o'z vazifalarini axloqiy va mas'uliyat bilan bajarishlarini ta'minlash uchun bir qator umumiy majburiyatlarni yuklaydi. "Companies Act 2006" yoki "Kompaniyalar to'g'risidagi qonun 2006" (keyingi o'rinlarda CA 2006) direktorlar vazifalarini tartibga soluvchi asosiy qonun chiqaruvchi manba bo'lib, muayyan majburiyatlarni belgilaydi. Ingliz qonunchiligiga ko'ra, direktorlar javobgarlik, shaffoflik va ongli qarorlar qabul qilishni ta'minlashga qaratilgan bir qator umumiy majburiyatlarga ega. Ushbu maqola ushbu umumiy vazifalarning tabiati va ko'lamini o'rganadi, ularning korporativ landshaftdagi ahamiyatini chuqur tahlil qiladi. Tahlil direktorlar zimmasiga yuklangan huquqiy majburiyatlar va ularning Buyuk Britaniyadagi korporativ boshqaruvga ta'siri haqida har tomonlama tushuncha berishga qaratilgan.

Direktorlar kompaniyaning aktivlari uchun mas'uldirlar va keng boshqaruv vakolatlariga ega, shuning uchun kompaniyani direktorlar o'z vakolatlarini suiiste'mol qilishdan himoya qilish uchun ba'zi xavfsizlik choralari mavjudligi muhimdir. Ushbu xavfsizlik choralari innovatsion va ilg'or boshqaruvni to'xtatmasdan samarali nazoratni ta'minlash uchun muvozanatli bo'lishi kerak. Nazorat direktorning vazifalari shaklida amalga oshiriladi. CA 2006 direktorlarning ilgari umumiy huquq qoidalari va adolatlilik tamoyillarida topilishi kerak bo'lgan umumiy majburiyatlarining ko'p qismini kodifikatsiyalashtirgan. Garchi bu majburiyatlar endi 171–177-bo'limlarda (ss 171–177) belgilangan bo'lsa-da, CA 2006 majburiyatlarni ular almashtirgan umumiy huquq qoidalari yoki adolatli tamoyillar bilan bir xil tarzda talqin qilish va qo'llash kerakligi va qonunni ishlab chiqish kerakligi aniq ko'rsatilgan (CA 2006, s 170(4)) [1]. Shunday qilib, CA 2006 da direktorlarning mas'uliyatiga oid ba'zi keyslar bugungi kunda ham dolzarbligicha qolmoqda.

Yettita kodifikatsiyalangan vazifalar mavjud va bittasidan tashqari (*g'amxo'rlik (reasonable care), mahorat (skill) va tirishqoqlik (diligence) uchun umumiy huquq tizimidagi vazifalar: CA 2006, s 174*), barcha majburiyatlar *fidutsiar* majburiyatlar sifatida

qaraladi. “*Fidutsiar*” so‘zi ishonch bilan bog‘liq. Boshqalar nomidan ish ko‘ruvchi shaxslar ishonchli munosabatlarda bo‘lib, adolat qonuni ularga ishonch va sadoqat majburiyatini yuklaydi. Bu shuni anglatadiki, direktorlar kompaniyani boshqarishda va kompaniyaning aktivlari bilan ishlashda yakka tartibda va birgalikda harakat qilib, o‘z kompaniyasiga vijdonan (good faith) va sodiqlik (loyalty) majburiyatini oladilar. Ular kompaniya manfaatlariga mos keladigan tarzda harakat qilishlari va o‘zlarini manfaatlar to‘qnashuvi yuzaga keladigan vaziyatga qo‘ymasliklari kerak.

170(1) bo‘limda bu umumiy majburiyatlar direktor o‘z kompaniyasi oldidagi qarzdorligini aniq ko‘rsatib beradi [2]. Majburiyatlar alohida aksiyadorlarga yoki xodimlar va kreditorlar kabi boshqa manfaatdor tomonlarga emas, balki butunligicha kompaniyaga tegishli. Aynan kompaniya direktorga majburiyatni buzganlik uchun choralar ko‘rish yoki ko‘rmaslik to‘g‘risida qaror qabul qiladi va sud harakati natijasida olingan har qanday kompensatsiya kompaniyaga to‘lanadi.

Direktorlar o‘z vazifalarini bajarishda xodimlar, yetkazib beruvchilar, mijozlar va boshqalarning manfaatlarini ham hisobga olishlari kerak [3]. Umumiy vazifalar ijrochi va ijrochi bo‘lmagan (executive and non-executive) direktorlarga nisbatan qo‘llaniladi. Quyida ushbu umumiy vazifalar haqida so‘z boradi.

Vakolatlar doirasida harakat qilish vazifasi: s 171

Direktorlar kompaniya ustaviga muvofiq harakat qilishlari (moddalar va keyinchalik kompaniya tomonidan qabul qilingan qarorlar va shartnomalar) va o‘z vakolatlarini faqat ularga berilgan maqsadlar uchun amalga oshirishlari kerak [4].

Agar direktorlar o‘z vakolatlari doirasidan tashqarida harakat qilsalar yoki ular bir maqsadda harakat qilish vakolatiga ega bo‘lsalar va ular bu vakolatlardan garov maqsadida foydalansalar, bunday bitimlar faqatgina aksiyadorlar tomonidan umumiy yig‘ilishda ratifikatsiya qilinishi (tasdiqlanishi) mumkin.

CA 2006 direktorning xatti-harakati kompaniyaga nisbatan beparvolik, sukut, majburiyatni buzish yoki ishonchni buzishga teng bo‘lsa, ratifikatsiya qilishga ruxsat beradi (CA 2006, s 239) [5]. CA 2006 ratifikatsiya qilish uchun minimal standartlarni belgilaydi. Direktor, agar u ham aksiyador yoki u bilan bog‘liq bo‘lgan har qanday aksiyador bo‘lsa, qonunga xilof harakatni tasdiqlash uchun ovoz berishda qatnasha olmaydi.

Agar kompaniya to‘lovga qobiliyatsiz bo‘lsa, bitimlar kompaniya kreditorlarining manfaatlariga zarar yetkazmasligi kerak. Har qanday aksiyador direktorlar tomonidan tuzilgan bitimni haqiqiy emas deb topish uchun sudga murojaat qilishi mumkin. Agar direktorlar o‘z vakolatlaridan noto‘g‘ri maqsadda foydalangan bo‘lsa, sud bitimni tasdiqlash yoki bekor qilish to‘g‘risida qaror qabul qilish uchun aksiyadorlar yig‘ilishini o‘tkazishga qaror qilishi mumkin.

Kompaniya muvaffaqiyatiga hissa qo‘shish vazifasi: s 172

Direktor shunday harakat qilishi kerakki, u vijdonan (halol) kompaniyaning muvaffaqiyatiga butun a‘zolari (aksiyadorlari) manfaati uchun yordam berishi mumkin deb hisoblanadi. Bu shuni anglatadiki, direktor kompaniya manfaatlarini ko‘zlab harakat qilishi kerak. Biroq, ushbu vazifani bajarishda direktor boshqa omillarni ham hisobga olishi kerak, jumladan:

Har qanday qarorning mumkin bo‘lgan uzoq muddatli oqibatlarini.

Kompaniya xodimlarining manfaatlarini.

Kompaniyaning yetkazib beruvchilari, mijozlari va kompaniya bilan ish olib boradigan boshqalar bilan yaxshi biznes aloqalarini rivojlantirish zarurati.

Kompaniya faoliyatining jamiyat va atrof-muhitga ta'siri.

Ish yuritishning yuqori standartlari bo'yicha obro'-e'tiborni saqlab qolishning maqsadga muvofiqligi.

Kompaniya a'zolari (aksiyadorlari) o'rtasida adolatli harakat qilish zarurati [6].

Muayyan omil ular qabul qilgan har qanday qarorga taalluqli yoki yo'qligini va unga qanchalik ahamiyat berishni direktorlar hal qiladi. Direktorlar har doim halol, vijdonan va kerakli ehtiyotkorlik, mahorat va tirishqoqlik bilan harakat qilishlari lozim. CA 2006da keltirilgan omillar ro'yxati to'liq emas va agar kerak bo'lsa, direktorlar boshqa tegishli masalalarni ham ko'rib chiqishlari mumkin. Misol uchun, agar kompaniya jamiyat manfaatdorlari uchun ishlaydigan kompaniya bo'lsa, u mahalliy hamjamiyat bilan bog'liq qo'shimcha maqsadlarga ega bo'lishi mumkin.

Bundan tashqari, ayrim hollarda qonun direktorlardan birinchi navbatda kreditorlarning manfaatlarini hisobga olishni talab qiladi. Agar kompaniya to'lovga qobiliyatsiz bo'lsa, direktorlar kreditorlarga yo'qotishlarni minimallashtirish choralarini ko'rmasalar, noto'g'ri harakatlar uchun javobgar bo'ladilar.

Quyida keltirilgan keysda direktor CA 2006 s 172 va s 175 larni buzgan.

Odyssey Entertainment Ltd (to'lovga qobiliyatsiz) v (1) Kamp va boshqalar (2012)

Faktlar: C filmlarni tarqatish huquqi bilan savdo qilgan va D C ning direktori bo'lgan. D yaxshi istiqbolga ega bo'lishini o'ylab faqat o'z hisobiga ishlashga qaror qilgan. U C direktorlar kengashidan sir tutgan holda ishni boshladi. D Kengashga C ning moliyaviy istiqbollari yomon ekanligini aytdi va ko'p o'tmay Kengash Cni tugatishga qaror qildi.

Qaror: D C dan faqat o'z imkoniyatlarini rivojlantirish uchun foydalanib C muvaffaqiyatiga yordam beradigan tarzda harakat qilmadi va shuning uchun s 172 ga binoan o'zining vijdonlilik burchini buzdi. Shuningdek, u o'z hisobiga ish olib borish orqali manfaatlar to'qnashuvining oldini olishga qaratilgan s 175 ga binoan o'z burchini buzdi [7].

Mustaqil mulohaza yuritish vazifasi: s 173 [8]

Direktorlar faqat boshqalarning ko'rsatmalari bo'yicha harakat qilish emas, balki o'zlari uchun masalalarni hal qilishlari kerak. Agar ularning kompaniyasi boshqa kompaniyaning to'liq sho'ba korxonasi bo'lsa, direktorlar o'z mulohazalarini amalga oshirishlarini ta'minlashi ayniqsa muhimdir. Biroq, agar ular kompaniya ustavida ruxsat etilgan tarzda yoki kompaniya tomonidan tuzilgan shartnomaga muvofiq, uning direktorlarining kelajakdagi ixtiyoriy vakolatlarini cheklovchi shartnomaga muvofiq harakat qilsalar, direktorlar ushbu majburiyatni buzmaydilar, bu kompaniya manfaatlariga mos keladi. Boshqacha qilib aytadigan bo'lsak, agar bu kompaniyaning o'sha paytdagi manfaatlariga mos keladigan bo'lsa direktorlar o'z kompaniyasining ma'lum bir tarzda harakat qilishiga rozi bo'lishlari mumkin..

Mahorat, g'amxo'rlik va tirishqoqlikni namoyon etish vazifasi: s 174

Bu direktorning vazifalarini bajaruvchi, umumiy bilim, ko'nikma va tajribaga ega bo'lgan shaxsdan kutiladigan g'amxo'rlik, mahorat va tirishqoqlikni talab qiladi.

Agar direktor loqaydlik tufayli harakat qilgani aniqlansa, agar o'z lavozimidagi oqilona direktor boshqacha harakat qilish uchun bilimga ega bo'lsa, u bu majburiyatni buzgan bo'ladi. Agar direktor oddiy direktordan yuqori bo'lgan ma'lum bir mahoratga ega bo'lsa, o'sha direktor yuqori darajadagi tajribaga ega bo'lishi kutiladi. Hatto biznes tajribasiga ega bo'lmagan shaxs ham CA 2006 tomonidan direktor lavozimini bajaradigan

oqilona odamdan kutilgan darajada ehtiyotkorlik bilan harakat qilishini talab qiladi. Ijrochi bo'lmagan direktor uchun faqat boshqaruv kengashi yig'ilishlarida qatnashish va kompaniyaning to'g'ri boshqarilishi haqida umuman o'ylamasligi yetarli bo'lmashligi mumkin. Direktorlarning barcha umumiy vazifalari ijrochi va ijrochi bo'lmagan direktorlarga nisbatan qo'llaniladi.

Direktorlarni e'tiborsizligi uchun sudga berish yoki bermaslikni kompaniya hal qiladi. Kompaniya o'z aksiyadorlari orqali direktorning ehtiyotkorlik, mahorat va tirishqoqlik majburiyatini bajarmaganligini tasdiqlashi mumkin [9].

Manfaatlar to'qnashuvining oldini olish vazifasi: s 175

Direktor kompaniya manfaatlariga to'g'ridan-to'g'ri yoki bilvosita qarama-qarshilikka ega bo'lgan yoki bo'lishi mumkin bo'lgan vaziyatdan qochishi kerak. Ushbu umumiy majburiyat, ayniqsa, kompaniya zarar ko'rgan yoki yo'qligidan qat'iy nazar, mulk, ma'lumot yoki imkoniyatdan foydalanishga tegishli. Direktor o'z kompaniyasi bilan raqobatda harakat qilsa, u bu majburiyatni buzgan hisoblanadi. Agar u kompaniyadagi mavqei tufayli qo'lga kiritilgan imkoniyatdan foydalansa, u ham huquqbuzarlikdir. Quyidagi keys shuni ko'rsatadiki, direktor kompaniyaning o'zi bu imkoniyatdan foydalana olmasligi aniq bo'lsa ham, direktor o'z direktorligi orqali biladigan ma'lumotlar va imkoniyatdan foydalanganda manfaatlar to'qnashuvi bo'lishi mumkin.

IDC v Cooley (1972)

Faktlar: *Cooley* qurilish bo'yicha konsalting kompaniyasining me'mori va boshqaruvchi direktori edi. *Cooley* Sharqiy Gaz Kengashi (Eastern Gas Board) bilan shartnoma bo'yicha muzokaralarga mas'ul edi va Gaz Kengashi konsalting kompaniyasi bilan shartnoma tuzmoqchi emasligi ma'lum bo'lgach, *Cooley* ishni shaxsan o'zi qabul qildi va salomatligi yuzasidan yolg'on da'vo qilib, kompaniyadan ishdan bo'shadi. Kompaniya *Cooley*ni shartnoma bo'yicha olingan foyda uchun sudga berdi.

Qaror: *Cooley* foyda uchun kompaniya oldida javobgar bo'ldi. U direktor sifatidagi burchini buzgan va manfaatlar to'qnashuviga yo'l qo'ygan va unga taqdim etilgan imkoniyatdan foydalangan.

Agar vaziyatni manfaatlar to'qnashuviga olib kelishi mumkin bo'lgan deb hisoblash mumkin bo'lmasa, majburiyat buzilishi bo'lmaydi. Bundan tashqari, direktor Direktorlar Kengashiga o'z manfaatdorligini bildirgan va Kengash uning harakatlariga ruxsat berish uchun ovoz berganda majburiyatlarning buzilishi bo'lmaydi. Manfaat bildirgan direktorning ovozi hay'at yig'ilishida ovoz berishda hisobga olinmaydi.

Direktor direktorlik faoliyatini to'xtatgandan keyin ham ushbu majburiyatga bo'ysunishda davom etadi va agar u direktor sifatida o'zi bilgan har qanday mulk, ma'lumot yoki imkoniyatdan foydalansa, javobgar bo'ladi.

Uchinchi shaxslardan imtiyozlarni qabul qilmaslik vazifasi: s 176 [10]

Direktor o'zining direktor lavozimi yoki direktor sifatida biror narsa qilgani yoki qilmagani uchun unga uchinchi shaxs tomonidan berilgan imtiyozlarni qabul qilmasligi kerak.

Imtiyozlar moliyaviy yoki nomoliyaviy bo'lishi mumkin, shunindek, pora va sovg'alarni ham o'z ichiga oladi. Yirik kompaniyalar odatda kompaniya bilan shartnoma tuzmoqchi bo'lgan boshqa korxonalaridan sovg'alarni qabul qilish va korporativ mehmondo'stlik bo'yicha qat'iy qoidalarga ega. Uchinchi shaxs deganda kompaniya, uning sho'ba korxonalari yoki ular nomidan ish yurituvchi shaxslardan tashqari har qanday shaxs tushuniladi. Kengashda pora olishga ruxsat berish sharti yo'q; biroq, sovg'alarni qabul qilishga doir qoidalar bo'lishi yoki aksiyadorlar tomonidan ruxsati berilishi mumkin.

Kompaniya bilan har qanday taklif qilingan bitim yoki kelishuv bo'yicha manfaatdorlikni oshkor etish vazifasi: s 177

Direktor o'z kompaniyasi bilan taklif qilingan bitim yoki kelishuvda bo'lishi mumkin bo'lgan har qanday bevosita yoki bilvosita manfaatdorligini oshkor qilishi kerak. U boshqa barcha direktorlarni kengash yig'ilishida yoki yozma yoki umumiy bildirishnoma orqali o'z manfaatlarining tabiati va darajasi haqida xabardor qilishi kerak. Bilvosita qiziqish, masalan, direktorning sherigi yoki rafiqasi taklif qilingan bitimda ishtirok etsa, paydo bo'lishi mumkin (afillangan shaxslar). Barcha manfaatlar to'g'risidagi deklaratsiyalar kompaniya bitim tuzishdan oldin amalga oshirilishi kerak va agar deklaratsiya noto'g'ri yoki to'liq bo'lmasa, direktor unga o'zgartirish kiritishi shart. Direktor faqat bitimdan xabardor bo'lsa, manfaatdorligini e'lon qilishi kerak. Biroq, agar u bu haqda bilishi kerak bo'lsa, u bitimdan xabardor deb hisoblanadi. Agar uning bitimdan manfaatdorligi manfaatlar to'qnashuvini keltirib chiqarishi mumkin deb hisoblanishi mumkin bo'lmasa yoki boshqa direktorlar uning manfaati haqida allaqachon bilgan bo'lsa, direktor bu majburiyatni buzmagani. Boshqa direktorlar o'zlari bilishi kerak bo'lgan hamma narsadan xabardor deb hisoblanadilar.

Kompaniyaning aksiyadorlari, agar kompaniyaning nizomida buni aniq talab qilmasa, direktor o'z manfaatini oshkor qilgan taklif qilingan bitimni ma'qullashi yoki rozilik bildirishi shart emas (CA 2006, s 180). Biroq, kompaniya va direktor o'rtasidagi muhim bitimlar aksiyadorlarning roziligini talab qiladi.

Direktorlar tomonidan vazifalarning buzilishi

O'z vazifalarini buzgan direktor o'z kompaniyasiga yetkazilgan har qanday zararni qoplashi shart. Bundan tashqari, direktorning o'z majburiyatlarini buzishi natijasida olingan har qanday yashirin foyda kompaniya tomonidan talab qilinishi mumkin. Direktor manfaatni oshkor qilmagan har qanday shartnoma bekor qilinadi va kompaniya tomonidan bekor qilinishi mumkin. Agar direktor kompaniyadan biron bir mulkni olib qo'ygan bo'lsa, u hali ham direktorning tasarrufida bo'lsa yoki mulkni vijdonan sotib olgan uchinchi shaxsga o'tmagan bo'lsa, uni qaytarib olish mumkin. Agar buzilish davom etayotgan bo'lsa yoki buzilish hali ro'y bermagan bo'lsa (lekin direktor buzilish niyatida ekanligi aniq bo'lsa), kompaniya direktorning o'z majburiyatlarini buzishiga yo'l qo'ymaslik uchun sudga uning harakatini to'xtatishni talab qilib murojaat qilishi mumkin.

Agar bir nechta direktor o'z vazifalarini buzsa, ularning javobgarligi birgalikda va bir nechta hisoblanadi. Bu shuni anglatadiki, kompaniya har qanday yoki barcha direktorlarga qarshi choralar ko'rishi mumkin. Vazifalarini buzmagani direktor boshqa direktorlarning buzilgan harakatlari uchun javobgar emas, lekin agar u jiddiy majburiyatlar buzilganligini bilsa, u aksiyadorlarni xabardor qilishi kerak.

Kompaniyaning nizomi direktorga yanada og'irroq majburiyatlarni yuklashi mumkin, ammo ular qonun hujjatlarida belgilangan vazifalarni qisqartira olmaydi. Shuningdek, sud direktorga yumshoq munosabatda bo'lishi va agar u barcha sharoitlarda halol va oqilona harakat qilgan bo'lsa, uni javobgarlikdan ozod qilishi uchun ochiqdir (CA 2006, s 1157).

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. CA 2006, s 170(4), <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/section/170>
2. CA 2006, s 170(1), <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/section/170>
3. CA 2006, s 172, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/section/172>

4. CA 2006, s 171, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/section/171>
5. CA 2006, s 239, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/section/239>
6. CA 2006, s 172, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/section/172>
7. *Odyssey Entertainment Ltd (In Liquidation) v (1) Kamp & others* (2012)
<https://www.casemine.com/judgement/uk/5a8ff74c60d03e7f57eaaff1>
8. CA 2006, s 173, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/section/173>
9. CA 2006, s 239, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/section/239>
10. CA 2006, s 176, <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/section/176>
11. JONES L. Introduction to business law. OXFORD UNIV Press; 2019.
12. Saidov, Ibrom. "THE PHENOMENON OF SEPARATION OF OWNERSHIP AND CONTROL IN CORPORATE LAW." *The American Journal of Political Science Law and Criminology* 5.01 (2023): 1-9.
13. Amondullayevich K. A. Crowdfunding models and investor risks associated with crowdfunding // *World Bulletin of Social Sciences*. – 2022. – Т. 12. – С. 76-78.
14. Kalandarov A. Legal regulation of venture investments in the Republic of Uzbekistan // *Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka*. – 2022. – Т. 2. – №. 1.
15. Anvarovich, Saidov Ibrom. "Corporate social responsibility under the UK Corporate Governance system." *Eurasian Research Bulletin* 21 (2023): 120-125.
16. Umarov B., Atajanov K. The Role Of Corporate Control In Protection Of The Rights And Interests Of Shareholders // *The American Journal of Political Science Law and Criminology*. – 2021. – Т. 3. – №. 12. – С. 32-41.